

VJETRENICE

Muriz Spahić, Udruženje geografa u Bosni i Hercegovini, Zmaja od Bosne 33 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
murizspahic@gmail.com

U istom klimatskom tipu kanjonaste i klisuraste doline pokazuju znakovita odstupanja nekih klimatskih parametara, a posebno temperature i vlažnosti zraka u odnosu na iste u isto vrijeme mjerenja na otvorenim površinama. Ove promjene na veoma malom prostoru osjećajno su izražene u toplijem periodu godine, posebno za vrijeme ljetnjih žega, kada termičke razlike izmjerene u navedenim riječnim dolinama u odnosu na otvorene doline i kotline temperaturne razlike mogu iznositi i do 10°C, a vlažnost zraka oko 40%.

Dnevne termičke i higrometrijske oscilacije se povećavaju ukoliko je riječna dolina dosta duboka i uska te orijentisana u pravcu jug - sjever i obrasla gustom šumskom vegetacijom. One se tokom dana slabije zagrijavaju u odnosu na okolna otvorena područja zbog čega se javlja niža temperatura, veća vlažnost zraka i nešto viši zračni pritisak. U takvim okolnostima javit će se različito baričko stanje unutar ovih dolina u odnosu na okolne otvorenije terene, prvenstveno kao posljedica nejednakog zagrijavanja. Zbijenije izobare višeg zračnog pritiska u ohlađenijim zatvorenim kanjonasto-klisuratim dolinama usmjerit će izobarički sistem prema razređenijim izobarama zagrijanijeg zraka na završetku tih dolina. Na ovaj način uspostaviti će se advekcija hladnog (svježijeg) zraka prema toplijoj okolini gdje završava kanjonsta ili klisurasta dolina.

Advekcija zraka uvjetovana nejednakiom baričkim stanjima je zapravo vjetar koji stalno vjetri iz hladnije riječne doline prema njenom završetku. To vjetrenje ih svrstava u posebne doline koje nose osvježanje i nazivaju se vjetrenice.

Ključne riječi: uske riječne doline, klisurasto-kanjonaste riječne doline, termičke razlike, vlažnost zraka, izobarička stanja, advekcija, vjetrenice.

VJETRENICE

Muriz Spahić, Association of Geographers in Bosnia and Herzegovina, Zmaja od Bosne 33, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
murizspahic@gmail.com

In the same climatic type, canyon and cliff valleys show some significant deviations of certain climatic parameters, especially air temperatures and humidity relative to the same values at the same time of measurement on open surfaces. These changes in a very small area are salient in the warmer period of the year, especially during summertime, when the thermal differences measured in the said river valleys in relation to the open valleys and the temperature, difference in temperatures can be up to 10°C, while the air humidity is around 40%.

Daily thermal and hygrometric oscillations increase if the river valley is rather deep and narrow and oriented south-north and covered with dense forest vegetation. They are less warm during the day compared to surrounding open areas, resulting in lower temperatures, higher air humidity and slightly higher air pressure. In such circumstances there will be different baric state within these valleys compared to the surrounding open

terrains, primarily as a result of uneven heating. The more compacted isobars of higher air pressure in the cooler closed canyon-cliff valleys will direct the isobaric system towards the thinner isobars of the warmer air at the end of these valleys. In this way, the advection of cold (fresher) air will be established, towards the warmer environment where the canyon or cliff valley are ending.

Advection of the air conditioned by unequal baric conditions is actually a vapor wind that constantly blows from a cooler river valley to its end. This aeration places them within special valley type that carries refreshment and is called vjetrenice.

Key words: *narrow river valleys, cliff-canyon river valleys, thermal differences, air humidity, isobaric states, advection, vjetrenice.*